

G

geandewei

KERKBLAD

Jaargang 26 - nummer 11
vrijdag 31 mei 2019
editie Leeuwarden e.o.

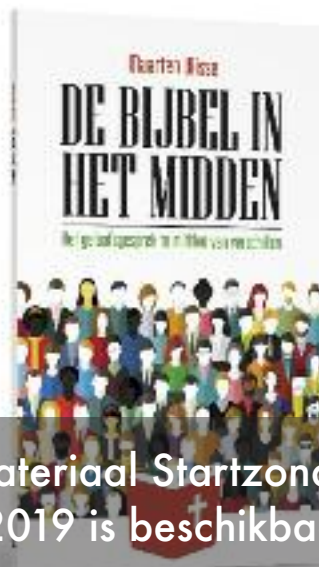

Protestantse
Kerk

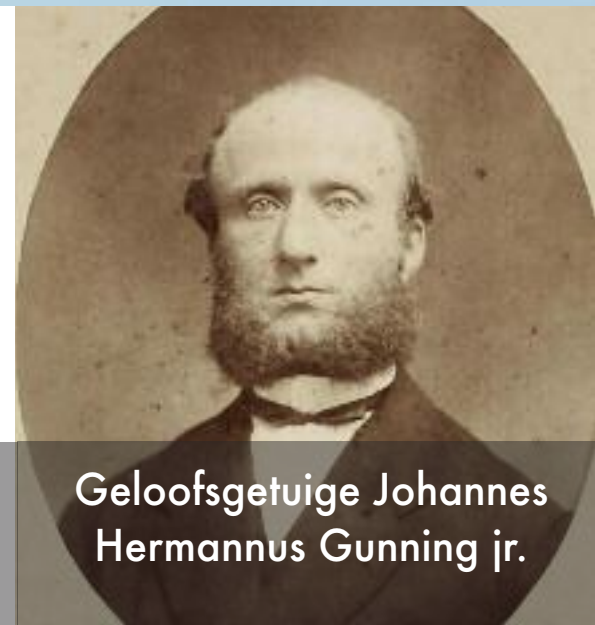
Deelnemen aan het lijden van God in de wereld

De paraplu's
bleauwen moai drûch

Materiaal Startzondag
2019 is beschikbaar

Geloofsgetuige Johannes
Hermannus Gunning jr.

Koarte preek

Fan 't maitiid binne de frou en ik begûn mei it rinnen fan it Willibrordpaad. Dat pylgerpaad is sa'n fjouwerhûndertfyftich kilometer lang en begjint yn Utrecht. Dêrwei giet it nei it easten rjochting Hengelo en Tubbergen, mei in bocht nei Raalte en Zwolle en dan wer op Utrecht oan. It giet altyd oer ferhurde paden, dat jo kinne it ek fytse. Mar wy rinne wol sa leaf.

De earste dei, it wie kâld en skrousk waar, kuieren wy fan Utrecht nei IJsselstein. Dy omkriten hawwe in soad fan De Legeaen: oars net as greidlân dêr't hjir en dêr swannen en guozzen foerazjearren. Yn e sleatten wienen markols drok dwaande mei it bouwen fan in nêst. Eienen leinen by pearkes op e wâl of dreauwen op it wetter.

As jonges sochten wy eartiids eine-aaïen en om 't dat âlde aard wer efkes yn my opkaam rûn ik út en troch by de sleats-wâl del.

De frou lilck: 'Hokker doel hat soks no, lit dy bistkes mei rêst!' Fansels hie se, lykas meastal, gelyk.

Wyls helle in driigjende loft ús yn en op in stuit krigen wy in bui oer ús hinne. Plak om te skûljen wie der net. Earst in goed kilometer fierder stie in pleats. De paraplu's hienen wy yn 'e auto lizze litten, dat dy bleauwen moai drûch. By ús rûn it wetter al ridlikgau ta de klean út. Stadichoan bekaam de bui en waard it mear in miggeljen. Wy kamen by de pleats lûns, mar skûljen hie gjin doel mear dat wy bokselen der foardel. In boerd yn it kampke joech oan dat hjir de famylje Treurniet wenne. Ik wiisde op it boerd. 'Maklik sizzen', sei ik segrinich, 'mar dy lju sitte no fansels drûch en waarm te kofjedrinken en wy...'

'Net sa eamelje, sei de frou, 'wy woenen dit sels, net?'

Ik skokskoudere.

'No moatst ris sjen', rôp se in tel letter hielendal optein en wiisde nei de stâlmurorre. Dêr stie yn reade letters: 't komt goed. De frou lake my ta. 'Asjebleaf: Treurje net, it komt goed. Is der in better boadskip?'

It 'amen' lei my op e lippen.

Meditatie Over opstanding gesproken

„Als ik zeg: 'Opstanding!'; wat is dan het eerste dat bij je boven komt?' Deze vraag stelde ik onlangs aan een leesgroep. Alle deelnemers vroeg ik een paar woorden op een stick-up briefje schrijven.

door ds. Helmer le Cointre

De 'oogst'zie je in deze woordwolk:

Veelkleurig geloven

Wat opviel was dat er zoveel verschillende associaties waren; zoveel hoofden zoveel zinnen. Ik vind deze veelkleurigheid mooi. Het zegt mij dat het opstandingsgeloof gekleurd wordt door de persoon die gelooft. Anders gezegd: we doorleven het en geven er onze eigen invulling aan.

Mysterie

Er is nog een reden waarom ik die veelkleurigheid mooi vindt. Dat heeft te maken met het woord: mysterie. Het gaat bij de Opstanding om een geheim dat niemand kan (be)grijpen om het zich vervolgens toe te eigenen. 'Raak mij niet aan', zegt Jezus in het opstandingsverhaal volgens Johannes, 'pak mij niet vast'. De Opgestane is een werkzame aanwezigheid onder ons, in ons, maar is niemands eigendom. Hij is er voor iedereen, voor heel de schepping, als bringer van al die dingen uit de woordwolk; hoop, vreugde, nieuw begin, heelheid en wat niet al... Maar hij is nooit vast te leggen en op te sluiten in het eigen gelijk.

Wat doet de Opgestane met ons?

De vroegere aartsbisschop van Canterbury Rowan Williams licht de betekenis van de Opstanding toe aan de hand van de iconen hiernaast.

Wat we zien is de opgestane Christus, die de macht van de dood gebroken heeft.

We zien zien hoe de opgestane Heer twee figuren links en rechts uit hun graven trekt. Het zijn Adam en Eva.

Als je goed kijkt, zie je dat het niet de kers-

verse paradijsbewoners zijn zoals wij ze kennen uit het scheppingsverhaal. Eva en Adam, ze hebben grijze haren en een gegroefd gelaat. Ze zijn getekend door wat ze hebben meegemaakt. Hun fouten en mislukkingen, hun verdriet en tegenslag; het is ze aan te zien.

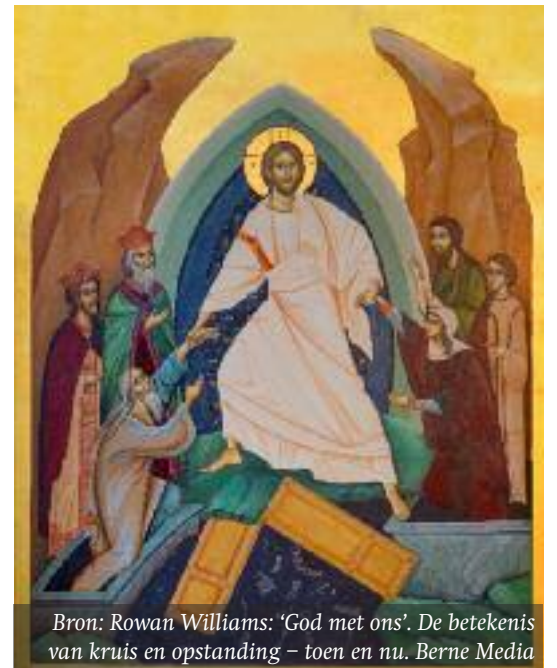
Het bestaande... vernieuwd

Deze iconen vertellen: wanneer de opgestane Heer ons aanraakt, gebeurt er iets 'opstanding-achtigs' met ons: we worden 'getransformeerd'; vernieuwd.

Maar het is niet zo dat alles wat en wie wij waren wordt uitgewist, alsof het er nooit geweest is of had mogen zijn. Nee; de vernieuwing, die de Opgestane aan ons verricht, gebeurt met medeneming van alles wat wij en al wie wij waren en zijn. Zó, met ons lek en gebrek, worden wij vastgepakt, bevrijd en op weg gezet. De goedheid van God raakt ons daar waar wij zijn en zoals we eraan toe zijn en doet daar het helende en vernieuwende werk.

Wij hoeven onszelf en de wereld waarin wij wonen niet af te schrijven en te (ver)oordelen. Het komt er alleen op aan alert te zijn en open te staan voor de opening in ons bestaan, waar de vernieuwing van onszelf en van ons samenleven kan beginnen. Een groei, een herstel, in de richting van Hem die ons is voorgegaan...

ds. Helmer le Cointre is predikant van de Protestantse Gemeente te Leeuwarden

Bron: Rowan Williams: 'God met ons'. De betekenis van kruis en opstanding – toen en nu. Berne Media

Leesooster

Week 23, 2 t/m 8 juni

zondag	Spreuken 6:20-35
maandag	Spreuken 7:1-27
dinsdag	Spreuken 8:1-11
woensdag	Spreuken 8:12-21
donderdag	Spreuken 8:22-36
vrijdag	Spreuken 9:1-18
zaterdag	Psalm 117

Week 24, 9 t/m 15 juni

zondag	Handelingen 2:1-13
maandag	Handelingen 2:14-28
dinsdag	Handelingen 2:29-36
woensdag	Handelingen 2:37-47
donderdag	Handelingen 3:1-10
vrijdag	Handelingen 3:11-26
zaterdag	Handelingen 4:1-12

Het lijden in het mensbeeld van Bonhoeffer

Deelnemen aan het lijden van God in de wereld

Dat God zelf lijdt aan onrecht, was voor Dietrich Bonhoeffer altijd het meest overtuigende onderdeel van het christelijk geloof. Daarom betekent voor hem een 'ja' tegen deze God, niets anders dan een 'nee' tegen onrecht. Ook als dat 'nee' lijden tot gevolg heeft. Jezus, wiens 'ja' ja was en 'nee' nee, bekocht dat met de dood aan het kruis. Voor Bonhoeffer maakt de God die zich - in de mens Jezus - uit liefde laat terugdringen tot op het kruis, het verschil met alle andere religies. Deze God daagt mensen uit om Zijn liefde, zichtbaar in Jezus, een vervolg te geven. Alleen dan wordt het martelwerktuig van de misdaad een symbool van hoop. Maar wat als dat lijden meebrengt?

door Doede Wiersma

Als Hitler aan de macht komt (1933), is Bonhoeffer moreel al gewapend met Bijbelwoorden als:

'Aan u is de genade geschonken, niet alleen in Christus te geloven, maar ook omwille van Hem te lijden.' (Filippenzen 1: 29)

'Deel in het lijden (2 Timotheus 1: 8)

'Wie achter Mij aan wil komen (...) moet zijn/haar kruis op zich nemen en Mij volgen' (Matteüs 16: 24)

'Zalig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden' (Matteüs 5: 10)

Bij het schrijven van scripties en een artikel in 1926, ontdekt de student Bonhoeffer, dat in het vroegste christendom lijden en geloven een eenheid vormen. In dat jaar komt hij in een les, bedoeld voor jongeren, tot de uitspraak: 'Jongens en meisjes, met Jezus leven is lichamenlijk vaak, maar geestelijk altijd zwaar.' Hij gebruikt dan als voorbeeld de moord op zevenendertig predikanten uit de Baltische landen; vijf in de jaren 1905-07 en tweeëndertig in 1918/19.

In 1928, het eerste jaar na zijn studie, zegt hij in een lezing over de profeten uit de Bijbel vier maal: 'zij leden'. Hij laat er op volgen: 'met God leven is een weg van zware beproeving, het bloed van de waardevolste mensen is gevloeid en zal vloeien.'

Vanaf het begin wist hij dat er tegen Hitlers regiem 'ten bloede toe weerstand geboden moest worden' en 'dat er martelaarsbloed zou vloeien.'

In het jaar dat Hitler aan de macht komt (1933) wordt Bonhoeffer al bedreigd met opsluiting in een concentratiekamp. Later wordt hem de bevoegdheid om docent te zijn aan alle Duitse universiteiten ontnomen. Een seminarie, waar onder leiding van Bonhoeffer predikanten die anti-Nazi zijn worden opgeleid, wordt door de Gestapo gesloten. Hij wordt geïsoleerd met reis-, verblijfs- en publicatieverboden. In 1943 wordt hij gevangen gezet en in 1945 - op persoonlijk bevel van Hitler - gedood door ophanging.

Gerechtigheid

Voor Bonhoeffer was Bijbelse onderbouwing van zijn visie altijd noodzaak. In een schriftelijk tentamen over de visie van Paulus op lijden (1930) citeert hij op ruim drie bladzijden zevenendertig keer het Nieuwe Testament.

Aan de hand van drie voor hem heel belangrijke teksten, verhelder ik nu zijn visie.

'Zalig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden.' (Matteüs 5: 10)

Al in 1926 citeert hij deze tekst, later in colleges en in *Navolging*. (1937). Zijn uitleg in een ethiekstudie ligt in het verlengde daarvan: 'Gerechtigheid betekent een ware, goede en menselijke zaak.' (1942). Het is het verbinden van de naam van Jezus Christus aan de strijd om waarheid, recht, menselijkheid en vrijheid. Hij verwijst naar teksten uit de Petrusbrief, onder andere 3: 14: *'Zelfs als u zou lijden omwille van de gerechtigheid, dan bent u toch gelukkig te prijzen.'* Inhoudelijk komt dat overeen met een vroege formulering, zoals: 'het christendom staat of valt met zijn revolutionaire protest tegen geweld, willekeur, machtswulst en de verdediging van zwakken.' (1934). In zijn aangrijpende schuldbelijdenis (*Ethiek* (1940)) verwijt Bonhoeffer de kerk dat ze tijdens Hitlers bewind tegen alle tien geboden heeft gezondigd. Hier blijkt hoe wezenlijk verzet tegen onrecht voor hem is: 'De kerk belijdt haar schuld (...) aan het ontbreken van, zowel de dapperheid om in te staan voor de gerechtigheid, als aan de bereidheid daarvoor te lijden.'

'Wie achter Mij aan wil komen, moet zichzelf verloochenen, zijn/haar kruis op zich nemen en Mij volgen.' (Matteüs 16: 24)

In het jaar 1938 lijkt de ideologie van het hakenkruis het te winnen van het kruissymbool van het christendom. In dat jaar gebruikt Bonhoeffer deze tekst als slot van een even moe-

dige als aangrijpende toespraak, waarin hij het Hitlerkritische deel van de kerk oproept tot volharden. Deelnemen aan het lijden van God betekent voor gelovigen, in navolging van hun Heer, kruisdragen.

Bonhoeffers leerlingen - in 1937 maakten al 37 van hen gevangenschap mee! - en hijzelf vinden onder andere in deze tekst de moed tot volharden. Andere teksten met kruisdragen die hij gebruikt zijn Lukas 9: 23; Markus 8: 34; Matteüs 10: 38 en Lukas 14: 27.

'Ik ben blij dat ik nu voor u lijd en dat ik (...) mag aanvullen, wat er nog aan Christus lijden ontbreekt, ten behoeve van zijn lichaam: de kerk.' (Kolossenzen 1: 24)

Vanaf 1930 beroept Bonhoeffer zich zeven keer op deze uitdagende woorden. Zowel de blijdschap in het lijden, als de kerk die een taak heeft in actueel Christus lijden, brengen ons bij het hart van zijn visie op mens- en gemeente zijn.

Vanaf zijn proefschrift (1927) blijft hij herhalen dat de kerk geroepen is om lichaam van Christus te zijn en dat steeds opnieuw te worden. Wat ze is, moet ze worden!

Maximaal serieus neemt hij: *'U bent het lichaam van Christus en ieder maakt daar deel van uit'* (1 Kor. 12: 27). Als in de kerk Christus hoofd is en gelovigen lichaam zijn, dan vervult en voltooit Christus ook nu, in de eenheid van hoofd en lichaam, zijn werk op aarde. Vaak benadrukt Bonhoeffer de vreugde die gepaard gaat met dit lijden voor de gerechtigheid, onder andere op basis van Kolossenzen 1: 24.

Gedicht en brief

Dat deelnemen aan het lijden van God specifiek is voor gelovigen verwoordt hij in zijn gedicht *Christen en heiden* uit 1944. En als samenvatting van alle bijbelse gegevens schrijft hij in een brief van 18 juli 1944: 'Christen wordt je door, levend in de wereld, te delen in Gods lijden.' Dat leven krijgt dan volgens hem het profiel van de dienaar uit Jesaja 53. Het 'proces' in die tekst herhaalt zich steeds opnieuw. Het is treffend verwoord door de dichter Eppie Dam:

*Rechtvaardigen, eens ongezien /
doen in het mensenoog nadien
het visioen van recht herleven.
Wie breekt met diepgeworteld kwaad
zal zienderogen metterdaad /
Gods plan opnieuw gestalte geven.
Getekend door wonden, het zwijgen opgelegd,
Maar blijvend gezonden, geroepen tot recht.*

Doede Wiersma was medewerker Oude Testament aan de Rijksuniversiteit Groningen en is emeritus predikant van de Protestantse Kerk

Bonhoeffer hield al in 1926 jongeren voor: 'Jongens en meisjes, met Jezus leven is lichamenlijk vaak, maar geestelijk altijd zwaar'

Byldspraak - Willem Wilstra

De knop op it achtersket

Okkerjiers makken wy in skipperstsjinst mei yn 'e Fermanje fan Rottefalle.

De dûmny kaam der yn mei in skipperspet op, hiel tapaslik.

Neidat er de preekstoel beklommen hie hong er syn pet op oan in knop efter him.

Lang ferlyn, sa om 1960 hinne, as ik thús wie fan see, gong ik mei myn âlden nei de Noardertsjerke te Drachten. De fêste dûmny wie Van Twillert. In rizige man mei swarte toga en in baret op. Dy kaam ek oan de knop op it achtersket.

Yn de Sint Jehannestsjerke fan Nes (Noardeast-Fryslân) fynt men in hiel moaie iken preekstoel út 1775, saneamde rococostyl. Oan de panelen prachtich houtfykwurk en in knop foar de baret as pet.

Jochem le Cointre

Cantate op 10 en 15 juni in Koepeltheater

„Het is vergelijkbaar met een Passie: een muzikale oerervaring waarbij van alles langskomt. En nu specifiek gelinkt aan Pinksteren, aan de vlam die oplicht, die mensen aanspoort in het delen van liefde en gemeenschap. De wegen van de broer en zus in het stuk gaan daar naartoe. Maar het is ook gewoon een leuk en grappig stuk.” Dat zegt componist en dirigent Jochem le Cointre over zijn *Cantate*, die op 10 en 15 juni wordt opgevoerd in het Koepeltheater in Leeuwarden.

De in Leeuwarden opgegroeide beroepsmusicus (pianist) Le Cointre werkte sinds 2016 aan de *Cantate*, waarin hij allerlei muzieksoorten verwerkte, ‘van heel klassiek kerkelijk tot muziek die doet denken aan Taizé, of klezmer: het is een afwisseling van allerlei sferen.’ De teksten zijn ontleend aan Augustinus, Dag Hammarskjöld, Annie M.G. Schmidt (*de Hasselbramen*) en moderne tekstschrijvers.

„Het verhaal gaat over een broer en een zus die op de zolder van hun ouderlijk huis het foto-album van hun jeugd vinden en doorbladeren. Ze zingen over de foto's die ze tegenkomen. Daar staan ze heel verschillend tegenover: de een voelt zich eenzaam en kijkt weemoedig achterom: wat geweest is is geweest. De ander is optimistisch, die haalt kracht uit het ophalen van goede herinneringen. Dat zijn natuurlijk essentiële tegenstellingen: wat is het verleden, hoe gaan we daar

mee om? De tegenstellingen maken het spannend in het tweede deel van de *Cantate*: vinden ze elkaar terug?”

De *Cantate* is een eigen productie van Le Cointre. Hij zocht Elizabeth Kooy aan als zus en Koos van der Wal als broer en bracht voor de gelegenheid een koor (het Hasselbramenkoor) en een orkest van jonge beroepsmusici samen.

Koepeltheater

Op maandag 10 (16.00-17.00 uur) en zaterdag 15 juni (20.00-21.00 uur) wordt de *Cantate* opgevoerd in het Koepeltheater in Leeuwarden. De voorstelling is ook in Amsterdam te zien, in de Oude Lutherse Kerk, op 9 en 16 juni. Kaarten kosten 16,50 euro (jongeren en studenten 12 euro) en zijn verkrijgbaar via www.vanplan.nl/uitje/cantate-koepeltheater-leeuwarden-38737797

Startzondag Materiaal 2019 beschikbaar

Veel gemeenten beginnen binnenkort al met de voorbereidingen voor de Startzondag in september. Dit jaar biedt de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk materiaal aan rond het thema 'Een goed verhaal', vol handvatten om op nieuwe en creatieve manieren met de Bijbel aan de slag te gaan.

'Een goed verhaal' is een vervolg op het thema van vorig jaar, 'een goed gesprek', licht projectleider Floor Barnhoorn toe. Prof. dr. Maarten Wisse schreef op verzoek van de synode een nota over het geloofsgesprek, met de titel *'De Bijbel in het midden'*. „Daarin pleit hij ervoor geloofsgesprekken te voeren rondom de Bijbel. De Bijbel ligt als boek van God immers aan de basis van ons geloven. En als we leren met de verschillende stemmen in de Bijbel om te gaan, zijn we ook beter in staat om elkaars verschillende manieren van geloven te begrijpen en te aanvaarden.”

Het voeren van gesprekken rond de Bijbel is niet vanzelfsprekend, ziet Barnhoorn. „In veel gemeenten is er een bepaalde verlegenheid om met de Bijbel aan de slag te gaan. Dat komt ook omdat bijbelteksten of -verhalen niet automatisch als 'goed verhaal' worden ervaren. Een bijbelverhaal moet je eigen verhaal raken, anders blijft het te abstract. Door de vraag te stellen: 'Wat betekent dit voor mij?', of: 'Wat zegt God hierdoor tegen mij?' ontstaat een wisselwerking tussen het verhaal uit de Bijbel en je eigen verhaal. Dan wordt de Bijbel een spiegel voor ons dagelijks leven.”

Aanbod

Rond het thema 'Een goed verhaal' wordt allerlei materiaal aangeboden. „Vrijwel elke gemeente heeft met de predikant of kerkelijk werker natuurlijk al een expert in huis als het gaat om de Bijbel. Die doet elke zondag haar of zijn best om 'het goede verhaal' bij de mensen te brengen. De materialen die de dienstenorganisatie aanbiedt, zijn een aanvulling daarop. Allereerst is er allerlei bijbelstudiema-

teriaal beschikbaar, waaruit gemeenten kunnen kiezen. Maar er worden ook werkvormen aangeboden om op een nieuwe, levendige manier met de Bijbel aan de slag te gaan, in de kerk en daarbuiten. Zo zijn er werkvormen beschikbaar die gebaseerd zijn op bibliodrama. Daarbij stap je letterlijk in een verhaal: je verplaatst je in een bijbels personage en stelt je voor: wat zou deze persoon denken, voelen en zeggen? Ook worden meditatieve werkvormen aangeboden, waarbij het gaat om stil worden, een tekst lezen en herlezen, en afdalen in je binnenste. Je vraagt je af: 'Wat heeft deze tekst mij te zeggen?' Of: 'Wat heeft God mij door deze tekst te zeggen?'"

Voor de hele gemeente

Naast creatieve en meditatieve werkvormen zijn er werkvormen voor kinderen en jongeren, liturgische suggesties voor de kerkdienst en een spel dat met de hele gemeente gespeeld kan worden. Barnhoorn: „Daarnaast is er materiaal voor het nieuwe seizoen dat in september van start gaat. Zo is er bijvoorbeeld een opzet beschikbaar voor groothuisbezoek en worden er ideeën aangeboden voor bijbelgebruik in het pastoraat.” Het aanbod is divers en gemeenten kunnen zelf kiezen van welk materiaal ze gebruik willen maken, benadrukt hij. „Het zou mooi zijn als het aanbod gemeenten stimuleert om vaker de Bijbel te openen.”

Op protestantsekerk.nl/startzondag vindt u alle materialen bij de Startzondag.

bron: protestantsekerk.nl

Geloofsgetuige

Johannes Hermannus
Gunning jr.

'Zelfverloochening is het geheim van alle ware levensbeweging' (L. 835)

* 20 mei 1829, Vlaardingen
† 21 februari 1905, Arnhem

Toen J.H. Gunning jr predikant was in Hilversum reisde hij vaak naar Leiden. Daar werd dan bij zijn oudere collega Daniël Chantepie de la Saussaye de *Institutie* bestudeerd, het belangrijkste boek van Calvijn. Het was rond 1860. Nederland duikelde het tijdperk van stoom, staal en stedelijke groei binnen. Ook de opvattingen over geloof en kerk maakten stormachtige ontwikkelingen door. Vanaf kansels werden nieuwe vrijzinnige standpunten verkondigd.

De jonge Gunning, opgegroeid in een pastorie in Leeuwarden, had tijdens zijn studie in Utrecht bij de moderne filosoof Opzommer ontdekt dat dit modernisme hem niet bevredigde. Maar bij verstand calvinisme voelde hij zich ook niet thuis. Hij werd naast la Saussaye de belangrijkste woordvoerder van de 'ethische richting' in kerk en theologie. Zij wilden het modernisme niet beoorlogen, maar 'overwinnen' door betere antwoorden te formuleren op terrechte vragen aan de traditionele geloofsleer.

Een belangrijk geschrift werd *Het Kruis des Verlossers*. Bij elke nieuwe druk bracht Gunning wijzigingen aan. Uitvoerig deed hij uit de doeken welke accentsverschuiving hij voorstond in de uitleg van de plaatsvervangende kruisdood van de Heer. Het offer is geen noodzakelijke voldoening aan goddelijke toorn, maar blij van goddelijke liefde. Vaak schreef hij over de zelfverloochening, 'de grondwet van het heeal'. Daarin krijgt het kruis in ons leven gestalte. De moderne samenleving en het persoonlijkheidsideaal in veel literatuur en filosofie stond hem teveel in het teken van het streven van het zelf in plaats van het willen sterven aan zichzelf. Zelfrealisatie zonder zelfverloochening levert geen humaniteit op. Hij bestreed dus in zijn tijd al 'het dikke ik'.

Abraham Kuyper wist in zijn krant Gunning bij de orthodoxe gelovigen zo verdacht te maken dat hij afzag van een benoeming als hoogleraar. Pas in 1882 zette Gunning de stap van de kansel naar de universiteit, eerst in Amsterdam, later in Leiden. Voor veel hervormde predikanten werd hij een belangrijk leermeester. En ook latere generaties 'ethischen' bleven Gunnings gedachtegoed waarderen, ondanks de negentiende-eeuwse wijdlopiegheid van zijn brochures. En rond de eeuwwisseling hadden juist zijn leerlingen ook sympathie ontwikkeld voor de arbeidersbeweging en de sociaal-democratie. Gunning had gedoed dat het anarchisme wel een paar punten had. Het Evangelie is ook revolutionair.

Een edel en spiritueel mens, daar waren vriend en vijand het wel over eens.

Harmen Jansen

Column Jannie Dijkstra

Rijk worden

„Schiet mij maar lek” zei ik in 2012 tegen God. Nou ja, niet letterlijk dan, maar wel op zo'n manier dat Hij duidelijk wist dat ik het zo niet meer zag zitten. Mijn lichaam wilde niet wat ik wilde, mijn werk in de textielsector was niet meer wat het was en privé zakte ook de grond onder mijn voeten vandaan. „Is dit het nu, moet ik zo verder?” dacht ik.

Ik 'moest' met vrienden mee naar de Opwekkingsconferentie in Biddinghuizen tijdens Pinksteren dat jaar. Zo'n conferentie waar je na elke dienst naar voren mag komen voor gebed. Hoewel alle woorden - gesproken en gezongen - over God en Jezus me diep raakten, dacht ik er als nuchtere Fries zeker niet aan om naar voren te gaan. Maar wat wilde ik nu eigenlijk? Als ik diep in mijn hart keek, wilde ik meer voor een ander betekenen. De zending sprak me aan, maar dat betekende dat ik veel los zou moeten laten en dat kon ik niet. Ik zat te vast aan mijn 'aardse' zekerheden.

Toch raakte God me tijdens de conferentie aan door Zijn Woorden en kon ik met volle overtuiging tegen Hem zeggen; „Hier ben ik, zeg het maar.” Op dat moment werd ik langzaam warm van binnen en verdween alle stress en spanning. Het was alsof God zei: „Geef alles maar op, dan maak Ik je Rijk!” En die Rijkdom was waar ik naar verlangde.

Na een aantal kortere zendingsreizen en een driejarige pastorale studie is het dan nu eindelijk zover. Als ik een toereikende financiële achterban kan opbouwen, hoop ik midden juli vanuit het kleine dorpje Ee voor twee jaar te vertrekken naar Zambia om daar vrouwen weer Hoop en Herstel te mogen geven. Via de zendingsorganisatie Operatie Mobilisatie, door les te geven op een trainingscentrum in naaien, patroontekenen en Bijbelstudie, maar ook door het coachen en geven van pastorale hulp.

Of ik het spannend vind? Jazeker! Er komt heel wat bij kijken en er moet veel geregeld worden. Maar zoals Psalm 91 zegt: 'Wie in de beschutting van de Allerhoogste woont en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende, zegt tegen de HEER: Mijn toevlucht, mijn vesting, mijn God, op U vertrouw ik.'

Blijft u me volgen?

www.jannieinmission.com

Jannie Dijkstra stuurt voortaan op gezette tijden een column vanuit Zambia

Theaterstuk 'Titus' komt dicht bij jezelf

Vanaf 31 mei draait het theaterstuk Titus in de Bonifatiuskapel in Dokkum, waaraan Titus Brandsma zelf meegebouwd heeft. Het wordt erg indrukwekkend, schrijft

Sjoerd de Hoop uit Hiaure

De Bonifatiuskapel is een prachtige locatie, zowel voor de openingsscene met het open boerenland waar jongens slootjespringen, als voor het eind, als het gevangenkamp met een binnenkomende treinwagon en wachttorens.

Het wordt erg indrukwekkend. Meedoen als figurant, danser, meezingen in het koor of een kleine tekstrol als medegevangene of militair, maakt dat het levensverhaal verhaal van Titus je gaat raken.

wereld om hem heen. Door een druk en stressvol leven heeft hij nog weinig tijd voor studie en gebed. In de oorlog komt er in de gevangenschap bij Titus veel meer naar boven.

Inkeer

Als hij wordt opgesloten in de gevangenis van Scheveningen, ervaart hij de cel als een kloostercel. Hij krijgt er een bijzondere band mee, zo blijkt uit zijn teksten die in die tijd zijn geschreven. Hij komt tot diepe

inkeer in zichzelf. In zijn gevangenschap komt de glans van zijn deemoed aan het licht. In de gevangenis en het concentratiekamp is hij veel lotgenoten tot steun; ongeacht hun afkomst of kerkelijke achtergrond.

De diepste zin van zijn leven zit in de verhouding tot zijn God. De mens die beseft dat hij het leven niet in eigen hand heeft, maar die dit bestaan en alles wat erin gebeurt, aanvaardt als komend van God.

Deemoed betekent niets zonder een sterke levenswil. Er is erg veel moed voor nodig om het meest verschrikkelijke van de levensweg te aanvaarden en er zonder bedenkingen mee in te stemmen. In het lied 'O Jezus als ik u aanschouw' - een gedicht van Titus dat voor dit stuk op muziek is gezet, wordt je als speler, en hopelijk ook als publiek, door ontroering overmand. Tijdens dit theaterproject leer je steeds meer over Titus Brandsma. Het Titusbewustzijn groeit. Het is een mooie bijdrage om Titus aan een breed publiek te tonen.

informatie over speeltijden en kaartverkoop op www.titus2019.nl

Ingezonden Je winne toch nooit wat...

Een observatie van lezer *Addy Stoker uit Leeuwarden*

Hij stond wat luidruchtig bij de kassa van de supermarkt, die forse Leeuwarder met zijn zootje en zijn karretje. Ze legden alles op de band. „Je blieve maar kopen, dat gaat altijd door”, sprak hij toen hij de kar weer aan het inladen was. Brood, krat pils en zo ging het nog wel even door. „Je su eigenlijk de postcode loterij winne mutte, om alles te betalen”, en meteen daarop, „Het oek geen sin, je winne toch nooit wat.”

Een vrouw verderop in de rij voerde hem nog even. „Nee, hij valt nooit in Liwwadden.” De man dacht even na: „Ja, een kookboek mischien, maar daar heb je alleen maar werk

van. Zul je net zien, als je niet meer meedoet valt hij bij jouw in de straat. Nou dan gaan ik verhuizen.”

Op dat moment moest ik denken aan mijn pa. Volgens goed gereformeerd gebruik deed hij nooit mee aan wat voor loterij dan ook. Kwam er iemand met lootjes voor een goed doel dan gaf hij wel geld voor het goede doel, maar weigerde het lot. „Je moet nooit iets geven om er zelf beter van te worden”, zei hij dan, want dat vond hij niet zuiver. En: „Een loterij, dat is niet gereformeerd.”

Het principieel Calvinisme stond bij mijn pa hoog genoteerd. Ik denk dat hij gelijk had.

Christenvervolgung De dag der benauwdheid

De bekende christin Asia Bibi is veilig in Canada aangekomen. Dat was een heel opwekkend bericht in de ether. De Pakistaanse jonge vrouw zat acht jaar in de dodencel na een veroordeling voor vermeende godslastering. Het doet ons Middeleeuws aan, maar is bittere werkelijkheid. Wat doet zo'n bericht met ons, christenen die vervolging niet zo nadrukkelijk voelen?

door Maurice C.J. Wielenga

We lezen er regelmatig over, zeker via de kanalen van Open Doors. Maar verder? Raakt ons dit echt wel? Professor James Kennedy stelt dat het hoog tijd wordt dat wij ons dieper met het begrip christenvervolgung gaan bezighouden. Vandaar ook dit artikel.

Hij kent hen die bij Hem schuilen

In het Bijbelboek Nahum wordt beeldend de grootheid van God beschreven: in wervelwind en storm is Zijn weg. Wolken zijn het stof van Zijn voeten. De bergen beven voor Hem en de heuvelen versmelten. Zijn grimmigheid stort zich uit als vuur en de rotsen springen voor Hem aan stukken.

De grote natuurrampen die Zuid-Afrikaanse landen als Mozambique en Zimbabwe in maart hebben getroffen, hebben ons versteld doen staan. Bij dergelijke natuurrampen voel je je klein en nietig. Dan val je op je knieën en ga je in intense bede om hulp en redding voor de getroffenen. Het is dan ook zeer welkom voor het gemoed wanneer we in Nahum 1: 7 lezen:

'De Here is goed, een sterkte in de dag van de benauwdheid: Hij kent hen die bij hem schuilen.'

God heeft de ontredderde inwoners van Mozambique en Zimbabwe op het oog. Hun ellende ontgaat Hem niet. Laten we in onze dagelijkse gebeden vooral denken om het lot van deze getroffenen.

Nog andere dreigingen

Naast de natuurrampen die regelmatig terugkomen en vooral kwetsbare en laaggelegen landen als Bangladesh treffen, zijn er ook in toenemende mate aanvallen op moslims en christenen. We hebben de beelden van de brute moord op moslims in Christchurch, Nieuw-Zeeland, nog op het netvlies staan. In een stad met zo'n bepalende naam zou zo'n duivelse act helemaal niet mogen plaatsvinden. Niet minder schokkend waren de moordaanlagen op katholieke christenen die de Paasviering massaal bijwoonden op het eiland Sri Lanka, het vroegere Ceylon. Deze terroris-

ten bleken een link te hebben met IS. Hoewel er bijna niets meer over is van het IS-kalifaat, heeft geestelijk leider Abu Bakhr Al-Baghdadi heeft na jaren stilzwijgen weer van zich doen spreken en opgeroepen tot een nieuwe strijd. Volgens bronnen zou hij wereldwijd nog een aanhang van 20.000 mensen om zich heen hebben, waaronder drieduizend buitenlanders.

Hoe het ook zij, we kunnen niet de illusie hebben dat de christenvervolgingen voorbij zijn. Ook moeten we zeker de vervolgingen van de Joden hierbij betrekken. Er zijn in 2018 maar liefst 8000 Joden uit Frankrijk naar Israël gemigreerd, met als hoofdreden dat zij zich in dit land niet langer veilig voelden. In Duitsland hebben vorig jaar 1200 incidenten met Joodse inwoners plaatsgevonden, van scheldpartijen tot fysiek geweld, dat is dus vier per dag!

Vervolgd, maar niet verlaten

De cijfers die de stichting Open Doors vorig jaar publiceerde, spreken boekdelen. In 245 landen worden christenen in toenemende mate vervolgd, met name in de landen Iran, Afghanistan, Pakistan en India, toevallig alle vier buurlanden. In de grootste democratie ter wereld, India, wordt je geacht Hindoe te zijn. In sommige gevallen moeten christenen zich daar bij een overheidsambtenaar melden. Ze krijgen dan te horen dat ze gescreend worden bij sollicitaties of opleidingen.

Dat geldt in nog sterkere mate voor Pakistan, het thuisland van de christin Asia Bibi, het icoon van vervolgd christenen. De apostel Paulus verhaalde in zijn tijd al over vervolgingen. Hij sprak de vervolgd christenen moed en vertrouwen in: *'In alles zijn wij in de druk, maar niet in het nauw; om raad verlegen, doch niet verlaten, ter aarde geworden, doch niet verloren.'* (2 Cor. 4: 8-9). Moed en vertrouwen, ja dat hebben wij net zo nodig als ons dagelijks brood. Laten wij daarom dagelijks voorbede doen voor de vervolgd christenen in de wereld, alleen al omdat Christus dit van ons vraagt. Dan blijven wij toch niet achter?

Diversen

Meeloopdag hbo-opleiding theologie op Windesheim

'Dit heb ik nu al zolang willen doen, maar het kwam er nooit van', is geregeld de openingszin van mensen die naar een intake-

gesprek komen voor de opleiding Theologie & Levensbeschouwing aan de Christelijke Hogeschool Windesheim in Zwolle. Studenten worden hier in deeltijd of voltijd op bachelor- en masterniveau opgeleid voor de beroepen godsdienst-pastoraal werker; leraar godsdienst en levensbeschouwing (eerste en tweede graad) en geestelijke verzorger. Op 3 juni is er een meeloopdag. Aanmelden daarvoor kan via windesheim.nl/studeren/studiekeuzen/verzamel/meeloopdag/.

'Werken aan spiritualiteit in de gemeente' op 4 juni

Vacare, platform voor meditatief leven, houdt op dinsdag 4 juni samen met Nijkleaster en het Netwerk van geestelijk begeleiders een bezinningsmiddag over werken aan spiritualiteit in de plaatselijke gemeente. De middag is bedoeld voor predikanten, kerkelijk werkers en andere begeleiders rondom werken aan spiritualiteit. Inleiders zijn dr. Kick Bras, ds. Saskia Leene, ds. Tytsje Hibma en een bestuurslid van vacare. Meer informatie: protestantsekerk.nl/vacare

Nijkleaster houdt bezinningsdag voor jonge voorgangers

Op 20 juni houdt Nijkleaster in Jorwert een bezinnings- en ontmoetingsdag voor jonge predikanten, kerkelijk werkers en geestelijk verzorgers (tot een jaar of 35, 40). De dag begint om 9:30 uur met een ochtendgebed. 's Ochtends staat de vraag centraal: 'hoe maak/houd ik in de drukte ruimte voor mijn eigen spiritualiteit?' Na de lunch in café Het wapen van Baarderadeel is er een klesterkuier, een wandeling in stilte, bezinning en verbinding. Ter afsluiting is er een korte viering in de kerk. Het programma is rond 16.00 uur afgelopen. Deelname kost dertig euro en aanmelden kan via www.nijkleaster.nl. Informatie bij Saskia Leene s.leene@nijkleaster.nl of (0515) 433 546.

Fietstocht van Woord en Daad vanuit Driezum op 13 juli

Op zaterdag 13 juli is er weer een fietstocht ten behoeve van het werk van Woord en Daad. Startpunt voor de tocht van 25 kilometer is bij de familie D. van de Beek, Achterwei 13 in Driezum. Mee-doen kost 5 euro per persoon of 15 euro per gezin, inclusief een broodje en drinken.

RANGLIJST CHRISTENVERVOLGING 2019

De Ranglijst Christenvervolgung 2019 Bron: Open Doors

VOLGENDE KEER in Gaandewei

De fûgels fine
dêr har nêsten

Bericht uit Kiëv

*De stem van de overkant -
jongerenverhaal bij Pinksteren*

